

מקורות לפרשת ויקרא תשפ"א – איך הקרבן מקרב ומכפר?

1. ויקרא א: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה', מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן – **רש"י:** 'אדם כי יקריב' – **כשיקריב** (מרצונו), בקרבנות נדבה דיבר העניין. **זבחים ז,ב:** אמר רבא: קרבן עולה - דורון היא, היכי דמי אם לא עשה תשובה, 'זבח רשעים תועבה', ואם עשה תשובה הרי עבר על מצות עשה ושב לא זז משם עד שמוחלים לו? אלא דורון הוא (מתנה מעבר לחובה) – **רש"י:** אינה באה לכפר על [ביטול מצוות] עשה, אלא אחר שכיפרה התשובה על העשה, באה העולה להקבלת פנים. כאדם שסרח במלך וריצהו ע"י פרקליטין וכשבא להקביל פניו מביא דורון בידו.

רמב"ם שגגות א: כל העובר בשגגה על אחת ממצות לא תעשה ... שחייבין עליה כרת - חייב להקריב קרבן חטאת ... כגון המחלל את השבת, העושה מלאכה או האוכל ושותה ביום הכפורים.

שגגות ט: על חמש עבירות מביא קרבן אשם והוא הנקרא אשם ודאי שהרי אינו בא מספק ... כיצד כל מי שיש בידו משוה פרוטה ומעלה מממון ישראל ... וכפר בו ונשבע לשקר, בין בזדון בין בשגגה, הרי זה מביא אשם על חטאו וזהו הנקרא אשם גזלות, ואין מתכפר לו באשם זה עד שישב הממון לבעליו.

רבי מנחם רקנאטי בראשית: דע כי הקרבן מקרב הכחות ומאחדם זו לזו ועל כן נקרא קרבן, כדאיתא בספר הבהיר (קט) **אמאי איקרי קרבן? על שם שמקרב.**

בראשית ח: ויצא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו ... ויבן נח מזבח לה' ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור ויעל עלת במזבח ... וירח ה' את ריח הניחח ויאמר ה' אל לבו לא אספ לקלל עוד את האדמה בעבור האדם, כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אספ עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי – **אבן עזרא:** 'הניחח' מלשון מנוחה ... שהניח הריח מהזעף.

מורה נבוכים ג,לב: הרבה בספרי הנביאים שמוכיחים בני אדם על רוב השתדלותם להביא הקרבנות, ובארו ... שהשם אינו צריך עליהם, אמר שמואל 'החפץ לה' בעולות וזבחים!?', ואמר ישעיה 'למה לי רוב זבחים יאמר ה'', ואמר ירמיה 'כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציא אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח'. וכבר הוקשה זה המאמר בעיני כל מי שראיתי דבריו או שמעתיים.

2. כלי יקר בראשית ט,ג: כל נברא ניזון ממה שתחתיו: הצומח ניזון מן הדומם כי יניקתו מן הארץ, בעל חי ניזון מן הצומח, והאדם מין המדבר ניזון מבעלי החיים ... ו[המטרה בזה ש]אדם כשיאכל מן בעלי החיים נתוסף שלימות אל החי לבא במדרגת מין המדבר.

3. רמב"ן א,ט: בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדבור ובמעשה, צוה השם כי כאשר יחטא יביא קרבן ויסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, כדי שיחשוב בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו.

ספר החינוך: מתוך כל המעשה הגדול ייקבע בנפשו רוע החטא ויימנע ממנו פעם אחרת.

4. בראשית ב: ויכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלוקים **לעשות - רש"י בראשית רבה יא:** 'ועשה' אין כתיב כאן אלא 'לעשות', לומר **שהכול צריך תיקון.**

מאמר באתי לגני תשי: תכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולמות היא שנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, שיהי' גילוי אלקות למטה ע"י אתכפיא ואתהפכא, דנשמה תרד למטה להתלבש בגוף ונפש הבהמית והם יעלימו ויסתירו על אור הנשמה ובכ"ז תפעול הנשמה בירור וזיכוך הגוף ונה"ב... וכמאמר הזהרה: כאשר כופים את הסטרא אחרא מתפשט אורו של הקב"ה בכל העולמות ... וזאת היתה העבודה במשכן ומקדש בעבודת הברורים דבחינת אתכפיא ... ולכן אחת העבודות שהי' במקדש הוא עבודת הקרבנות ... ועניינה בנפש האדם הוא, דכתיב 'אדם כי יקריב מכם קרבן להוי' ... דכאשר בא להתקרב לאלקות הוא מכם, דאל יאמר אדם איך אתקרב אל אלקות ובפרט כאשר יודע מהותו העצמי שהוא בשפלות ומלוכלך בכמה ענינים לא טובים, וא"כ הוא בתכלית הריחוק מאלקות ואיך אתקרב לאלקות, וע"ז הוא אומר מכם, בכם הדבר תלוי... דאין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו, ומתגלה ומאיר בכאו"א לפי כחו ויכולתו ... דע"ז בכח כאו"א לעלות ולהגיע למדריגה היותר נעלית.